

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru strălătatate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE

Pentru odată 7 cr. — de două ori 12 cr. — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Nr. 2299 Scol.

Cătră toate oficiile protopresbiterali și parochiali din arhidieceza gr. or. română a Transilvaniei.

Observându-se, că prescripțiile Normativului scolar din 1882 în privința întregirii stațiunilor învățătoresci nu se împlinesc întocmai din partea unor organe scolare, și de oarece din această împrejurare provin multe inconveniente daunose pentru învățământul popular, se ordina în acest merit următoarele:

1. Nice un învățătoriu, definitiv ori provisoriu, nu poate părăsi postul seu, și nu poate concurge la altă stațiune fără de a fi renunțat la acela cu cel puțin o lună înainte de finea anului scolar cu rinte conform dispozițiunii §-lui 82 din Normativul scolar dela 1882.

Abdicerea dela stațiune e de a se așterne în scris la oficiul protopresbiteral, ear acesta are a atesta urmata abdicere prin un certificat ofial, pe care învățătoriu concurând la alt post va ave a include cererei concursuali.

2. La cazul de atare abdicere din partea învățătorului, comitetul parochial e datoriu fără amânare, și cel mult în 8 zile dela încheerea anului scolar, să publice concurs pentru altă întregire. Neurmând aceasta din ori ce cauză, protopresbiterul va purcede conform §-lui 76 punct 4 al Normativului, și va escrie la cas de lipsă din oficiu concursul.

3. Toate stațiunile provădute cu suplenți instituiți prin denumire, sînt a se privi de vacante cu finea anului scolar, și a se întregi prin alegere cocursuală.

4. La escrierea concursurilor sînt a se observa strict cele prescrie în §. 76 al Normativului. Mai ales vor ave oficiile protopresbiterali a îngriji sub strictă responsabilitate, ca concursese să se escrie pre tot locul, unde e de lipsă, și anume în termenul fisat în citatul §. punctul 3. și 4.

5. De oare-ce sinodul arhidiecezan în sesiunea din 1883 a normat salariile învățătoresci în modul următoriu: a) în comune bisericesci până la 50 de familii cu minimul de 150 fl.; b) dela 50—70 de familii cu minimul de 200 fl.; c) dela 70—90 de familii cu minimul de 250 fl.; d) cu 90 și mai multe familii cu minimul de 300 fl. — în cari sînt a se computa și valorile naturalilor (bucate, folosirea de pământuri, venite cantorală ș. c. l.), organele noastre scolare au a stărui cu tot deadinsul, ca sa-

lariile să se amelioreze pretotindeni conform acestei norme sinodali. În special nu e de a se admite escrierea de concurs la nici un cas, dacă salariul învățătoresc nu ajunge nice la minimul de 150. fl.

În privința alegerilor de învățător sînt a se observa strict prescripțiile în acest merit ale Statutului organic și ale Normativului. Mai ales:

a) E de a se convoca și presida sinodul electoral de cătră protopresbiterul tractual (§. 13 stat. organic).

b) Înainte de sinod e ase consulta și combina de cătră comitetul parochial cu protopresbiterul tractual lista candidaților cari au concurs la postul de învățătoriu (§. 23, punct 6 stat. org).

c) În privința terminelor pentru efectuarea alegerii și subșternarea actelor electorali la consistoriu, sînt a se observa strict prescriesele din §. 77 al Normativului.

d) Actul electoral e de a se așterne complet la consistoriu, alăturându-se mai ales lista de candidare statorită de comitetul parochial, care va conține următoarele rubrici: a) numele, locul și ziua născerei; b) studiile percurse; c) anii de serviciu învățătoresc; d) dacă e membru sau nu e membru la institutul regnicolar de pensionare.

Alegerile de învățători efectuate cu ori ce abateri dela cele ordinate prin acest cerculariu, se vor anula din oficiu, și culpabilii vor fi urmăriți pe cale disciplinară.

Dat din ședința consistoriului arhidiecezan ca senat scolar, ținută în Sibiu la 10 Maiu, 1884.

Nicolau Popea m. p.,
archimandrit și vicariu arhiepiscopesc.

Nr. consist. 1313 pl. 1884.

Cerculariu

cătră on. membri, clericali și mireni, ai sinodului ordinariu și estraordinariu-electoral — al protopresbiteratului greco-oriental Cămpeni.

Făcându-se din partea Ven. Consistoriu arhidiecezan, în sensul legilor bisericesci, dispozițiunile de lipsă pentru întregirea definitivă a postului de protopresbiter al tractului Cămpenilor, și conferindu-mi-se mie prin ven. hotărîre consistorială dto 12 Martiu a. c. Nr. 1313 plen. onorifica misiune, de a convoca și conduce sinodul protopresbiteral înmulțit pentru alegerea de protopresbiter al celui tract: am onoare a convoca prin aceasta, în sensul instrucțiunii respective, pre on. membri ai sinodu-

Dar în scurt timp lumina trebuia să se facă în spirite, oăci încercarea fusese prea crudă pentru a nu provoca o reacțiune serioasă.

Din momentul când spiritele se întorceau spre instrucțiunea națională pentru a găsi mijloacele de a contribui la ridicarea patriei, trebuia ca neajunsurile instrucțiunii noastre să se arete în toată golicuinea lor.

Fie-care credu necesar se ougete asupra acestei cestiuni.

Dar spuneau unii, tinerii dvoastră, pe care i dechiarăți atât de instruiți, nu sciu nici să cetească într'un mod lămurit, nici să vorbească înaintea unui auditoriu ori care, ori cât de binevoitoriu ar fi. Ce învață ei la școală?

Dar tinerii dvoastră sînt departe de a fi cu toții viguroși, mlădioși și destoinici de a deveni nesce soldați, când îi veți chema sub drapel. V'ați îngrijat de educațiunea lor fizică?

O asemenea stare de lucruri nu putea să fie fără remediu. Inițiativa nu lipsi. Astăzi lucrurile au apucat pe o cale bună.

În adevăr, nu numai că vedem figurând în programe, cetirea expresivă și gimnastica, în numărul materiilor obligatorii ale învățământului, dar încă constatăm în fie-care zi, aplecarea din ce în ce mai mare pe care opiniunea publică o are pentru aceste două ramure de învățământ fie cu ocașiunea pe

lui protopresbiter al Cămpenilor, ordinariu și înmulțit, preoți și mireni, la sinodul electoral, ce se va ținè Joi 31 Maiu (12 Iuniu) a. c. la 11 oare a. m. în biserică noastră din Cămpeni, pentru alegerea de protopresbiter al tractului Cămpenilor, ear pre on. membri ai comitetului protopresbiteral, preoți și mireni, la ședința de preconsultare, prescrișă în lege, pe 30 Maiu (11 Iuniu) a. c. la 4 oare d. a. în sala cea mare a școlii noastre din Cămpeni.

Sinodul electoral se va începe cu cultul dumnezeesc, ce se va celebra în ziua alegerii la 8 oare dimineața în biserică noastră din Cămpeni, și după terminarea aceluia va urma întrunirea sinodului.

Sibiu, 15/27 Maiu 1884.

Zacharia Boiu jun. m. p.,
comisariu consistorial.

Sibiu, 16 Maiu 1884.

În timpurile din urmă am constat mare ferebere în presa maghiară dela noi, și fiindcă presa manifestă sentimentele unui popor, tragem concluzie că: mare ferebere va fi domnind în partea preponderantă a concetățenilor nostri maghiari.

Cestiunea principală care a produs agitațiunea și ferebera este cestiunea română. Și aici au contribuit multe de lucrul a ajuns în stadiul de dezvoltare de acuma.

Repetiția nu strică, și fiind ea provocată, este în parte și justificată. Ne vom opri deci la cestiunea română, ca să ne clarificăm odată pentru totdeauna.

În numărul 53 al ziarului nostru am ținut că problema de asimilare rectius maghiarisare cu forța este utopie. O repetăm. Este utopie a mai crede că noi ne vom desnaționaliza, este utopie a mai încerca cu utopiile în direcțiunea aceasta. Ori ce acțiune în această direcțiune provoacă reacțiune din partea noastră, și reacțiunea noastră, justificată fiind ea, în efectele sale se arată mai eficace. Vrem să trăim aici ca români, să ne dezvoltăm ca români, și să murim ca români.

Eată în câteva cuvinte ținș totul. Se nasce acuma întrebarea: este dată posibilitatea ca noi pe pământul unde ne-a lăsat Dumnezeu, să putem trăi ca români? Este dată posibilitatea ca noi, păstrându-ne individualitatea noastră națională să ne dezvoltăm ca români cu limba noastră, datinele și năravurile noastre, și acestea să le transplantăm intacte și în fiilii nostri?

treceilor literare atât de interesante atât de folositoare fie când e vorba de formarea batalioanelor scolare și de crearea societăților de gimnastica fie de exercițiile militare și de topografie.

Dar nu numai atât; mai există o ramură de de învățământ care trebuia să-și ea rangul ei legitim și să câștige favoarea publică. Voim să vorbim despre învățământul cântării.

Cu această ocașiune, administrațiunea preocupată de a asigura acestui învățământ toată însemnatatea sa, trebuie să supună consiliului superior al instrucțiunii publice o colecțiune de documente în scopul de a regula programele de urmat în școlile normale de institutori și institutoare.

Un apel, de altminteri fusese adresat mai înainte cătră diferite persoane cunoscute prin zelul și competența lor specială.

Noi am cetit diferitele rapoarte asupra învățământului muzicii, care au fost prezentate de dnii Saint-Saens, Bourgault, Dacoudray, Gustave Chiquet, Mercadier, Danhauser, Dupaigne și Armand Cheve.

Toate aceste lucrări, deși se deosebesc în mijloacele lor de acțiune, au un scop comun de atins: răspândirea gustului muzicii.

Studiul musical a fost deci și densusul aparat. Muzica nu mai e lăsată la o parte și nu mai e considerată numai ca o artă de plăcere (art d'agrément).

FOIȚA.

Învățământul muzicii.

Cu câți-va ani în urmă, ne spune „La Ville de Paris” din 5 Maiu, acel care ar cerut să se introducă în programa instrucțiunii primare, primele principii ale artei de a vorbi sau de a ceti bine, și ar fi atras aspra muștrare că încearcă să întreprindă o lucrare dăunătoare tineretei.

Arta de a vorbi bine, ar fi părut în adevăr care nefolositoriu și unele persoane — cari se măguleau că sînt cunoscătoare în materie — n'ar fi lipsit de a striga că nu e vorba în realitate decât de un curs de declamațiune, care ar fi avut drept rezultat de a distrage pe elevi dela studiile lor adevărate. Să ne ferim, ar fi ținș aceste persoane, de a împinge pe tineri să mărească numărul actorilor.

De asemenea întrun cât privesce gimnastica. Esista ea în mod serios prin școli înainte de 1870? La ce ar fi servit aceste exerciții cu scop de a dezvoltă puterile tinerilor? Densii puteau să-și întrebunțeze timpul pentru a ajunge altceva nu saltimbanci și luntrași.

Noi am dis că în patria noastră ne este dată posibilitatea, și aceasta pe cale pacinică, între barierele constituției patriei noastre.

În această convingere a noastră între impregiurări de tot critice am primit greua sarcină de publicisti, și combinând interesele noastre speciale românești cu cele generale a le patriei mame ne-am pus pe lucru.

Convingerea noastră a fost și este, că noi putem trăi frățesce în patria noastră. Convingerea noastră este că noi trebuie să trăim frățesce în patria noastră, interesul nostru bine înțeles o pretinde aceasta.

Am recunoscut și recunoaștem că tare ne-am înstreinat unul de altul. Și noi am recunoscut că dacă se poate lauda cineva, că el a contribuit la această înstreinare, apoi de bună seamă neofitii dela presa maghiară se pot fâli pentru meritele nepritoare câștigate pe acest teren.

În clar odată cu noi înșine, și cu incurcarea noastră situațiune, am început a căuta firele comune, cari ne conduc pre toți la activitate comună în interesul general al patriei. În modesta noastră activitate am observat la presa maghiară o încăpăținare ne mai pomenită, și lipsa totală de sinceritate și dreptate. În luptă cu aceasta a trebuit să ne apărăm poziția față cu vehemente atacuri ale presei române, atacuri, cari cu atât ne păreau mai dureroase, cu cât prin ele se slăbiau în mod simțitoriu legăturile noastre interne, la cari trebuia să reflectăm, voidnd a impune înverșunatei presei ungresci.

Am ajuns deci între două focuri. Presa maghiară condusă de un șovinism fanatic lucra și lucra pentru totala ruinare a patriei. Condusă de utopii, agitează neconținut și contrurbă pacea cetățenilor.

Ca agitațiunea să fie susținută, presa română în apărare se ținea pe un nivel cu cea maghiară. Acțiunea era egală în vigurositate pe terenele vorbelor. Și noi dacă s'ar mărgini lucrul numai la vorbe, n'am fi avut și n'am avea nimica de dis. Dala vorbe trecem iusă la fapte. Noi am ramas cu vorbele, și ceialaltă cu puterea în mână și au urmat drumul.

Am vădut că forțele nu ne sânt egale, și voidnd să oblicim calea pentru un *modus vivendi* ne am espus la loviri din abele părți.

Cu ai nostrii ușor ne împacăm.

Se stăm deci de vorbă cu presa maghiară.

În ținuta ei ea ne-a documentat că noi aici nu putem trăi ca români. Principiele false propagate de presa maghiară sânt îndreptate contra individualității noastre naționale. Maghiarizarea cu forță și prefacerea statului nostru din stat istoric polyglott în stat unitar național maghiar, dacă e vorba să aibă efect și să ducă la roade pipăibile, se poate face numai prin cură radicală.

Acestea sânt experiențele noastre.

Pe baza acestora vădend cravalurile junimei inscenate în Cluș;

vădend impertinenta calumniare la adresa națiunii române și perspectivă ce i se face prin cea mai proaspătă floare maghiară — „bitofa virăga“ mai întâi am redus lucrul la bazaconii copilăresci și am condamnat șovinismul în ambele tabere.

La locul al doilea a urmat presa. Și ea în grațiosități nu s'a arătat mai pre jos ca junimea. Fără osebire de colorit de partidă toate diarele au

tăbărit asupra noastră cu clevertiri și injurături proprii clușenilor. Lucrul nu s'a mărginit numai la atâta. Guvernamentalul „Magyar-Polgár“ aplaudează fără scrupuli de constiință. Am fi trecut și peste aceasta, însă presa maghiară nu s'a mărginit la atâta. Ea a provocat pre unguri d'n toată țeara să facă ca și băeții din Cluș.

Bine, am dis noi. Această este revoluție în toată forma. Dacă cu binele nu pot ajunge oamenii la utopii, cu reul cu atât mai puțin. În acest cas de revoluție românii din Cluș se vor trage spre munți, ca să deie năvală cu moșii. Problema maghiarizării se va deslega deci pre această cale radicală și cine va rămânea pre urmă, va închide ușa după sine.

Stadiul cel mai nou este următorul. Diarele maghiare au tăbărit asupra noastră. Mai întâi „Pesti Naplo“, după el „Magyar Polgár“ — câte vor mai fi fost tăbărint — noi nu scim.

„Telegraful Roman“ și a uitat de chemarea sa: *mert azt mondja hogy a magyarosítás problémája agyrém lévén, most már nem marad egyébb hátra mint ezt radicalis módon megoldani, és azután a ki utoljára marad (t. i. magyar és román közül), az maga után befogja csapni az ajtót* — Pesti Napló 25 Maiu Nr. 144. Pe românește. Fiindcă problema maghiarizării este utopie, n'avem încărău, ci trebuie să o deslegăm pe cale radicală — apoi cine va rămânea pe urmă, închidă ușa după sine.

„Telegraful Roman“ este diariu românesc, luptă pentru poporul românesc, și pe calea moderațiunii crede că ajunge la rezultatele țintite de diarele române în genere. Chemarea diarului nostru nu este după cum cred diarele maghiare de a tăcea în fața fantasmagoriilor lor copilăresci. În fața pericolului vom vorbi totdeauna cu bărbăție și nu ne vom da la o parte în ziua neazului.

Vrem se fim chiarificați odată pentru totdeauna. În condițiunile date vrem să trăim ca români și să ne desvoltăm ca români. În opoziție cu celelalte diare române, noi credem că pășind activ și în parlament, mai cu efect ne vom putea desvolta. Desvoltarea noastră însă va fi românească, deocamdată între impregiurările date pe baza legilor esistente. Aceasta este chemarea noastră, și toți câți provoacă revoluția, sânt contra noastră, contra ordinei în stat, și contra lor însuși.

Maghiarizarea e utopie și cine umblă după utopii, după utopii umblă.

Revista politică.

Deputații dietali părăsind capitala s'au imprăștiat prin țeară, și fac rapoarte despre activitatea parlamentului ungresc în sesiunea trecută.

Noi n'am fost reprezentați în parlament, și din acest motiv nu putem vorbi despre darea de seamă a deputaților nostri. Despre streini nu vom țice multe, căci ei încă nau fost cu considerațiune cătră noi.

Se poate că preste trei ani vom fi în plăcuta pozițiune de a scrie altcum.

Pe 5 Iuniu se va convoca dieta Croației. Se dă cu socoteala, că ea va putea lucra în pace, și nu se vor mai ivi scene, cari se provoacă disolvarea parlamentului. Dintr'altle Starcevicianii s'au recules earăși, în lunile trecute s'au restaurat binisor

asa că ne putem aștepta la scene Starceviciane fără mari îngiriri.

În Serbia spiritele sau domolit.

Noi scim că după o rescoală inecată în sânge de comun domnesce tăcere absolută. Focul înecat cu forță brută arde neobservat în spuză, și dând de materie combustibilă izbucnesce din nou.

Așa stăm cu parlamentul Serbiei. Mutat din residența țerei parlamentul lucră mai fără rezervă. Acte de violență nu am cetit până acuma. Unui deputat mai îndrăzneț i sa detras cuvântul și i s'a dat o lecțiune patriotică. Aceasta o putem privi de bun început.

Fiind odată între slavi, rămânem tot la slavi. Mișcările unioniste din Rumelia orientală devin tot mai pronunțate. La acestea se reduce și alianța statelor balcanice proiectată nu de mult. D numirea noului guvernator se consideră de succes al politicii rusești, și nu fără cuvânt.

Poporul bulgar și cel din ambele Rumelii și până în ziua de astăzi e predomnit de idea confesională, și Rusia este modelul ortodocșilor slavii. Legătura ierarhică cu patriarcatul din Constantinopole dispăre pe și ce merge și în locul ei pășesc tot mai pronunțat bisericile autonome naționale, cari numai în legătură dogmatică mai reflectează la Constantinopole.

Legăturile de sânge și identitatea confesională — ajutate de păcătoșul de separatism și intoleranță grecească — nu sânt a se desconsidera în procesul politic al statelor din peninsula balcanică. Drept aceia noi nu desconsiderăm nervositatea politiciilor unguri în fața politicii rusești. Și aceasta nervositate nimica nu perde din actualitatea sa prin învâlmășeala politică dela noi cu „idei de stat“ în chipuită și nerealisabilă, și stat unitar în noianu de popoară — cari ca mic oas innoată cu mare stângăcie în marea seminiției slave.

Situațiunea încordată ușor se poate schimba în încăierare, și noi scim că dacă va fi scris în cartea sorței, să ne încăierăm, și în urma ei, să fie lipsă de împăciunitoriu, ce soarte ne aseaptă după împăciuire.

Despre Rusia încă poate fi vorbă.

În zilele din urmă nihilistii dând semne de viață, au pus în ferbere formidabila poliție din Petropole. Nihilismul din Rusia are mare asemănare cu șerpele din poveste. Dacă i taie omul un cap răsar trei.

Nu sântem amicii revoluțiunii, și nu vom scusa în veci aplicarea forței brute usitate în sânta Rusie.

Cu toată ortodocșia noastră trebuie să constatăm că despotismul nasee martirii, și pe mormântul lor se înalță și fâlfaie cu demnitate stindardul libertăței.

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Roman“.

De lângă Făgăraș, 13 Maiu 1884.

Țeara oltului

Para focului,

Țară de ocară,

(Dicală românească tare lăpită).

Dle Redactor! Multe impregiurări me fac a lăsa, să izbucnească din peptu-mi caracteristicile cuvinte de mai sus. Țeara oltului! frumos nume dar și mai frumoasă regiune! De o parte bătrâni și giganticii Carpați, de altă parte

Astfel se exprimă d. Georges Guérault, publicist, în interesantul raport prezentat în numele comisiunii cântărei, arta care e mai destoinică decât ori care alta pentru a exprima emoțiunile colective și poporare.

În acest sens, musica joacă un rol, din cea mai adencă anticitate, în ceremoniele naționale și militare, în cultul tuturor religiunilor, ori de câte ori într'un cuvânt e vorba de a se traduce simțemintele variate ce stăpănesc pe un mare număr de oameni în acelaș timp.

Dar patria este și dēnsa o religiune, care are sfinții, eroii, martirii sei, care are sacrificiile, riturile, cultul ei solemn. Fie că e vorba de a se merge la luptă, seau d'a se celebra o aniversară glorioasă, musica apore ca „instrumentul necesar“ pentru a exprima emoțiunile patriotismului, instrument a căruia putere ne a fost dovedită de cătră Germania, de vre-o șapte-deci de ani incoace. E un adevăr devenit banal că unitatea germană a început nu prin cântece ci prin coruri, în care cei mai mari poeți și cei mai mari musicanți se asociau pentru a da o formă sensibilă și artistică iubirei de patrie, urei pentru dușmani“.

Consecința cea mai însemnată a acestei considerațiuni generale a fost de a se recunoaște necesitatea creării, în Franția, a unor coruri musicale și

corale, din care germanii au sciut să tragă așa de mari foloase.

De aceea comisiunea pentru cânt, însărcinată să întocmească un proiect de programă pentru studiile musicale, a otărit să recurgă la nisce mijloace în adevăr practice.

Mai întâi, a propus ca învățământul cântului să devină obligatoriu în toate scoalele primare, și pus la nivelul progreselor realizate în pedagogia generală, așa încât să scurteze pe cât se va putea mai mult timpul consacrat studiului material, gramatical, pentru a țice astfel, al muziceii.

Apoi, s'a propus de a se introduce, chiar în scoala primară, ceea ce s'ar putea numi învățământul bucăților alte, clasice, simțământul nuanțelor, așa încât să se inspire elevilor gustul și deacă e cu puțință, pasiunea muziceii.

În fine de a se asocia musica, încât se va putea mai mare grad, în toate evenimentele mai de căpetenie ale vieței naționale și locale.

Dar nu e de ajuns de-a se pune bazele unui învățământ, mai trebuie încă ca acest învățământ să fie pus în mâinile unor oameni capabili de al face să producă rezultate bune.

De aceea vedem cu plăcere că d. Dupaigne recomandă în raportul seu, să se ocupe mai întâi cu scoalele normale primare, căci aceste scoli sânt

destinate se producă marea majoritate a personalului învățământului.

Este deci de neapărată nevoie de a se face cea mai bună alegere putincioasă întru cât privește maestrul însărcinată cu aceste cursuri normale. În această priviuță, s'a emis unanim părerea ca profesorul însărcinat în mod special cu învățământul cântului în fie-care scoală normală, să fie pus pe același nivel cu ceialți profesori și prin urmare prevădut cu aceeași leafă în buget și același foloase materiale.

Aceasta este neapărat un mijloc sigur pentru a se înlesni recrutarea unor buni învețători și a face să dispără neegalitatea de situațiune, care esista din nenorocire în momentul de față.

Esistă un mijloc pe care l semnalează d. Danhauser, acela de a se întrebuița femeile ca profesori speciali. S'ar putea completa și spori poate, efectivul personalului.

Eacă o măsură, care ar trebui să fie aplicată cu amândouă mâinile, căci printrēnsa s'ar putea deschide femeilor o nouă carieră și s'ar corespunde astfel unei necesități morale și filantropice a epocii noastre.

Dar, pentru a asigura desvoltarea învățământului muziceii, trebuie să ne desbarăm de vechile prejudecăți, care au paralisat mult timp bunele intențiuni ale legislatorilor.

lina apă a oltului, preste care — coline cu coaste abdușe de vițe viuifere; apoi cristalinele riulețe, ce împreună, ca tot atâtea fire, vârful Carpaților cu albia Oltului, printre acelea în fine pe verdeța întinsă — numeroase puncte întunecate, ce le formează multele comune locuite de români! Eată tabloul ce te înveselește și te face să-l aduci în asemănare cu grădina lui Adam! S'ar crede doară, că e prea esagerat? Din contră! Frumsețea Paradisului n'a oferit decât desfătare. Locuitorii lui i-a întunecat splendoarea! Panorama țării Oltului te desfătă. Punctele întunecate îți înădușesc desfătarea. Asemănarea dară nu este falsă. Mult foarte mult ar trebui să se scrie, dacă s'ar scrie toate, câte ar pute servi spre argumentarea aserțiunii de sus; câte s'au scris până acum întrecutul cel mai apropiat, încă nu mătreșcă nimica contrar cu aceasta. Poporul, massa ne trecută prin scoala de păpușerie a vieții, ce caracterizează societatea omenească de azi, poporul, ție e primitiv dar bun, el se lasă ușor înduplecat la aceea, ce e nobil și folositor; durere însă, că pe lângă cărările nobilului și frumosului calcă multe cărări, cari îl duc la abisul ruinei sale. Vina la aceasta cine o ar atribui oare lui însuși? Nu sunt chemați oare alții, cari să-l conducă? Apoi dacă conducerea e așa precum este, — responsabilitatea urmărilor cade oare pe cel condus s'au pe conducătorii? Cumă conducătorii poporului sunt preoții și învățătorii, aceasta nu o poate trage nimenea la îndoială. Ce e drept, sunt și juși și notari, dar aceștia sânt organele guvernului, cari nu pot face totdeauna aceea, ce ar să și ar vrea. Câte un proprietar mai luminat — ca corbii cei albi. Se poate vedea așa dară că toată sarcina conducerii cade pe preoție și pe învățătorime — „lumina lumii și sarea pământului.“ Cum stăm cu preoții? Când ție, că dacă sânt 4—5 preoți, cari să și cunoască înalta dar greua sa chemare, aceasta am spus mult. Unul dintre acestie îl înmormântăram numai în săptămâna espirată tocmai în cea mai viguroasă viață. Între pușinii preoți vrednici, de cari avem pe aici, se număra și Pă. Iacob Urdea, care ne-a părăsit. Las, că preoții noștri de aici au puțină pregătire de scoală, dar după ce intră în viața practică, crede cineva că se mai ocupă cu vre o „buche-ași-ba“? Doamna feresce! Totul, ce face, este ca să se cugete la inventarea unui număr cât se poate de mare de isvoară de venit; ceea ce — vorbind drept — nici nu li se poate lua în nume de rău, căci ei n'au nici un venit sigur ci numai acela ce și-l caută ei înșiși. Pe această cale însă se îndărăjesc poporul astfel, încât nu i mai dă Popii nici aceea ce e datoriu să-i dea. Spre ilustrarea celor dișe să-mi fie permis citarea unor cazuri concrete. Pe drumul țării nu departe de Făgăraș în comuna D. funcționează un preot în etate mijlocie; el are doi fii, cari — dacă nu me înșel — amândoi sânt trecuți prin gimnaziul inferior, ba unul e trecut și prin teologie acum numai de scurt timp, acesta funcționează și ca învățătoriu. De un șir bunicele de ani încoace — trebuie să permit, că în afacerile mele de negoț sânt silit a percurge de foarte multe ori, drumul Făgărașului într-o parte și într'alta — de câți-va ani, ție, aducea posta regulat între altele și un „Telegraful Roman“ cu adresa „Oficiului parochial... în D., aceasta adresă însă nici odată nu vedea casa Părintelui, nici a învățătorului dar cu atât mai puțin a cancelariei parochiale, sau școlare — dacă există și de acestea — nu, căci Părintele autorisase pe dl notariu care are locuința în comuna vecină, ca să-l oprească și să-l cetească, căci lui și așa nu-i trebuie. De unde să-i trebească dsale sau fiilor dsale, căci lucruri de acestea doar le fac distracție dumniilor! Distracție dumniilor, constă în alteceva a tatălui și a fiului celui mai mic în economie și în alte întreprinderi, ear a fiului celui mare — a teologului — în cărașuți, ear lumea din afară de d-nialor poate muri ori trăi, tot atâtea. Aci se mai așteaptă oare, ca aceste lumini să și îmbogățiască capitalul spiritual așa, ca lumina să devină mai limpede și mai intensivă spre binele și fericirea celor, ce se luminează? Astăzi — așa cred — că nici nu au prenumerat „Tel. rom.“, dar alte foi cu atât mai puțin.

După cum a observat o, d. Dupaigne, auzim spunându-ne un eori că progresele repede, făcute întru cât privește musica de cătră cutare germani, cutare isaliani sau chiar francesi, erau datorite faptului că ei se născuse c'un instinct musical.

Aceasta e o prejudecată. Totul atârână, și institutorii o știu mai bine decât ori-cine, de impresiunile primite în timpul copilăriei.

Aceasta este deci punctul de căpetenie. Trebuie numai decât să se înceapă învățatul cântului în copilărie. N'avem de cât să deprindem pe copii cu musica, dela vârsta de 3 ani, dacă putem.

Când copiii vor ajunge la nouă sau la zece ani, ast-fel pregătiți, în cursurile mijlocii și superioare, ne vom minuna când vom vedea cât de mult s'a format gustul lor și cu ce succes ei vor putea primi atunci adevărate lecțiuni de musică. Atunci va fi mai cu seamă în orașele mari, de a se face apel la un profesor special având o educațiune clasică serioasă.

„Românul“

Dacă facem încă doi pași spre Sibiu, dăm de altă comună, unde mulți din popor au declarat Părintelui, că nici la ispovedanie nu vor a da față cu densus, căci prea potitor și vitreg este față cu fi sei sufletesci. Tot din incidente de această natură trăiesce în disharmonie și cu numeroasa inteligență din loc de națiuni și de confesiuni streine astfel, încât la sfințirea scoalei de stat a fost desconsiderat preferindu-se mai bine altul strein pe lângă preotul catolic, care împregiurarea a făcut, ca să se invite în locul lui, protopopul. „Tel. rom.“ și aici era prenumerat mai înainte numai de rușine — ca să nu ție de frică — dar se alege când se deschidea, să se cetească. Astăzi numai aduce posta de acolo nici un diar decât numai pentru veteranul și vrednicul paroh Făgărașan dintr'o comună învecinată. De aci mai departe, în alte comune, nu difer întru nimica împregiurările cu cele de mai sus, ba în comuna S. unde nu e numai un preot ar trebui, precum a scos Christos pe neguțătorii din biserică așa să se scoată oamenii bisericeii din... crășmă. Acestea sânt toate din drumul țării, pe unde mai circulează oameni din lumea largă; ce va fi însă pe sub munte, mai aproape de pădure?

Cât pentru învățătorii, acestia cu excepțiunea câtorva, demni de toată considerarea, sânt de o pânză cu cel amintit mai sus din D. Conferențele învățătoresci pot servi ca barometru în privința aceasta.

Astfel sânt conducătorii poporului nostru de aici. Dacă mai sânt indiviși inteligenți, cari se gereză de conducători apoi pe acestia îi găsești numai în centru; dar chiar și aci nu te înalță sciri mai îmbucurătoare. Poporul espert din pățanii proprii ție — și n'ă fără cuvânt — „decât să te fugele un domn de român, mai bine me duc la unul strein, care și dacă te înșală, încai nu-ți v'ne așa cu greu ca dela cel de un sânge cu tine!“ — Eată în scurte cuvinte espesul intelectual al țării Oltului! Să nu se creadă comva, că paradisul nostru e lipsit de inteligență! Jertfe s'au adus foarte multe de cătră mulți părinți de opincă pentru ridicarea fiilor lor prin scoală; aceasta servește ca merit nedisputabil ottenilor. Ce întâmplare însă a adus cu sine starea actuală a lucrurilor, de avem cu toate acestea foarte pușinii fii de ai noștri cu scoală ca să aducă serviții poporului în al cărui sin a supt laptele prunciei, și a cărui viață o cunosc bine și prin urmare și servițiile aduse ar fi mai avantajoase, aceasta e o întrebare la care nu me încumet a răspunde. Destul atâtea cât este fapt constat, că toți aceia (de excepțiuni nu vorbesc) s'au aședat pe airea, s'au împărășiat în toate părțile, unde și-au găsit pâne, ca să poată trăi. Bucurescii, Ploiescii și toată România, Ungaria, ba chiar și Transilvania, pretutindena dai de oteni — făgărășeni — toți oameni cu multă scoală de diferite branșe. Cunosc încă casuri, că chiar ași există fii de ai mult cercatei noastre națiuni, cu studii universitare, cari în țeară streină nu pot merge, ca să și caute pânea de toate zilele de oare-ce i opresc condițiunile, prin cari au gustat și ei din stipendiului, în patria sa nu capătă post ci sânt siliți a șede a casă și a jeli timpul perdit pela scoală. Eată dar că sinul țării noastre nu poate încăpe pe fii sei, ci și dacă încăpe pe cineva, aceasta se întâmplă cu strein. — „Quae via vitae!“ Nu voi să me ating de cauzele ce condiționează această stare a vieții noastre de aici, căci ele în mare parte sânt prea cunoscute, sânt ușor de aflat. — Acestea — pentru constatarea basei, după care am făcut asemănarea de mai sus. — Realitate adevărată, dar dură!!

În fine — deși la părere în neconsonanță cu cele espuse — să-mi fie permis a aminti ceva și din politica țilei. Alegerile dietali sânt la ușă; mișcările au început; candidați ca ploaia! În cercul Arpașului se vorbesc demult despre candidarea dlui I. Meșian, feciorul P. S. S. episcopului dela Arad și a dlui Iuliu Pușcariu un fiu al dlui Ioan Pușcariu dela Pesta. În favorul acestuia să ție, că a lucrat și lucră mult unchiul dlui Iuliu, avocat la Brașov, carele a dat sprigin în nisece afaceri judecătorești unor particulari — capi ai poporului — de pe aici, ca aceștia apoi la rândul lor să-i întoarca servițiile. — Un tost deputat ales tot aici mai înainte — Benedek — încă a început a face curte oamenilor de influență ai poporului. De aici înainte să se înceapă frecările și tumulturile! Oare acestea nu pot fi reduse și ele la starea lucrurilor atinse mai sus? Așteptăm timpuri mai fericite, sperăm în părinteasca îngrijire a Părinților noștri de sus!

Olteanul.

Orăștia în 12 Maiu 1884 v. Stimat dle Redactor! Asociațiunea transilvană pentru literatura și cultura poporului român, în adunarea sa generală din vara trecută ținută în Brașov, a decis în privința locului: ca procsima adunare să se țină în Orăștia.

În urma acesteia onorabili oaspeți, întruniți cu acest privilegiu însufletitoriu, la încheerea adunării, se despărțiră de dragălașul Brașov, cu salutarea: la revedere în Orăștia. Atât de atunci.

Aceste cuvinte măgulitoare pentru noi orăștienii, au fost de ajuns ca să ne escite la energie și activitate în așteptarea acestei rare dar scumpă sərbătoare.

Și inteligența noastră din loc, conscie de datorința sa morală, impuse ei de simțul iubirei fră-

țesci, la invitarea dlui Dr. Tincu, încă în 11 No-vembre an. tr. s'a întrunit în o conferență, în care s'a consultat asupra pașilor ce ar fi să se întreprindă, cu privire la pregătirile de primire pentru Asociațiune.

În linia primă și-a ales un comitet esecutiv, constătătoriu din 15 membrii și anume: Dr. A. Tincu, S. Pop, Dr. I. Mihu, Dr. St. Erdélyi, I. Mihaiu, G. Baciu, I. Lăzăroiu jun., I. Branga, P. Juran, S. Corvin, N. Trifu, G. Vințan, V. Pop, G. Brașovean și Vasilie Bologa.

Acest comitet constituindu-se și-a ales de președinte: Dr. Tincu, v. președinte I. Mihaiu, cassariu. Dr. St. Erdélyi, secretariu. Vasilie Bologa.

Din însărcinarea acestui comitet dle Redactor, am onorul a ve comunica următoarele detaiuri referitoare la pregătirile ce și-a propus, și stăruie cu mână de fer, să le esecute.

Ca activitatea sa să fie mai înteițitoare, și rezultatul dorit mai îngrabă realizabil, acest comitet s'a subimpărțit în deosebite secțiuni, avându-și fiecare resortul seu de activitate.

Întăiu și-a ales o comisiune, în persoanele dlor: S. Corvin, G. Baciu, N. Trifu și G. Vințan, — pentru conscrierea și arangiarea cuartirelor în mod corespundătoriu.

A doua comisiune, în persoanele dlor: Dr. Tincu, S. Pop, Dr. I. Mihu, Dr. St. Erdélyi, I. Mihaiu, P. Juran, Ioan Branga și Vasile Bologa, — pentru arangiarea pregătirilor necesare cu privire la o producțiune de concert musical.

A treia comisiune, în persoanele dlor; Dr. I. Mihu, Dr. St. Erdélyi, G. Baciu, I. Lăzăroiu, V. Pop, P. Juran, I. Branga și V. Bologa, — pentru arangiarea balului.

Și în sfârșit a patra comisiune, în persoanele dlor: S. Pop, Dr. St. Erdélyi și G. Baciu, — pentru îngrijirea pregătirilor necesare cu privire la o eventuală excursiune, la unul din locurile de însemnătate istorică sau din alt punct de vedere, din jurul Orăștiei.

Aceste sânt direcțiunile luate de comitetul amintit în pregătirile sale pentru primirea Asociațiunii. Aceste, prin cari el — între modestele împregiurări — a cugetat să corespundă în mod onorific așteptărilor esterne și să le facă o petrecere plăcută confrăților veniți din departare. Prin cari, credem noi, a fi informat pe deplin și on. public, despre cele întreprinse, cu privire la sərbarea celei mai frumoase festivități a românilor din Transilvania.

Asupra acestora vom mai reveni dle Redactor. Și în interesul cauzei, nu vom întârșia la timpul seu a ve da informațiunile necesare, chiar și despre succesele obținute.

Vasile Bologa,
secr. com.

Varietăți.

* (Concert). Domnul George Dima va arangia Duminecă, 1 Iuniu a. c. st. n. concert în sala dela „Împăratul Romanilor.“

La concert va lua parte activă doamna Irena Nasta Constantinides, cunoscuta noastră pianistă din Brașov, domnul J. L. Bella, director de musică și Reuniunea română de cântări din Sibiu.

Începutul la 7 oare seara. (Programa în numărul viitoriu).

* (Avis). Cu privire la conferența electorală convocată pe Dumineca viitoare ni se trimite spre publicare următorul avis:

„Spre scire și conformare se aduce la cunoștința onoratului public, că în urma îngustimei spațiului intrarea în sala menită pentru conferență (otelul la „Împăratul Romanilor“) poate urma numai prelângă bilete de intrare ce să pot procura Sâmbătă în 19/31 Maiu dela 3—6 oare p. m. în localul casinei române (strada Măcelarilor, cassa „Albina“.

În special pot intra în însași sala de ședință numai delegații aleși din cercurile electorali și raportorii diarelor. (Bilete galbine).

În loge și galerii damele și persoane de distincțiune. (Bilete roșii).

Încăperile colaterale ale salei, cu intrarea prin curtea otelului, stau la dispozițiunea onoratului public. (Bilete vinete).

Bilete se dau odată pentru întreaga durată a conferenței, la intrare în sală sânt a se produce, dar nu se predau.“

Comitetul.

* (Convocare). Onorații membrii, cari compun comitetul central al „reuniunii învățătorilor gr. or. români din districtul Făgărașului“ anume: Daniil Gabor din Voila. Petru Debu din Șercăița. Petru Marhao din Galați. Ioan Roșca din Ungra. Ioan Bonea din Cincu mare. Iacob Oana din Părau.

Lazar Comșa din Mândra. Toma Știrbeț din Șulenberg și Ioan Popesc din Mateiaș, în sensul §-lui 18 din statute sînt prin aceasta convocați a lua parte la a II-a ședință anuală a lor, carea se va ține în 23 Maiu a. c. st. v. la 10 oare dimineața în edificiul scoalei elementare ortodoxe din Făgăraș.

Obiecte de pertractat sînt:

Revidarea activității dezvoltată în prima adunare generală din anul acesta a despărțimintelor tractuali și aprobarea concluderilor acelor.

Satorirea materialului, ce are a se pertracta în a doua adunare generală din anul acesta a despărțimintelor tractuali.

Propuneri relative la înaintarea scopului reuniunii.

Făgăraș, 15 Maiu 1884 v.

Vicentiu Grama,
președinte.

Nicolau Aron,
secretariu.

* (Maial). Ni se scrie din Zernești. Eri (13 Maiu a. c.) s'a ținut maial cu elevii și elevele scoalei din Zernești în pădurea regească de acolo; pădure de mestecenii aședată pe un gruiu (dâmb) cu un podeiu (poeniță în vârf) plantată cu brași foarte frumoși. Școlarii s'au produs cu cântări naționale și cu jocuri de calușieriu, bătuta și hora de copii (24 la număr) costumați în uniformă națională foarte frumoasă. Conducerea cântărilor și a jocurilor — de învățătorii I. Străvoiu și Pana. Petrecerea a înveselit atât pe participatorii din loc cât și pe cei din prejur. Onoare conducătorilor maialului!

Tot ieri au arangiat un maial societatea sodalilor români români meseriași din Brașov în stejarul Brașovului, timpul a fost favorabil, public mult, petrecerea vială.

* (Contraste). Asimilarea unei naționalități în alta și foloasele împreunate cu această asimilare în timpurile noastre a devenit cestiune de viață.

Popoarele mai cu minte au ajuns la convingerea că asimilarea și-a ajuns culmea în schimbarea numelui.

Jidani tot jidani. Ei au apucat partea practică a lucrului, și își schimbă numele, ca cu atîta mai vîrtos să și poată păstra năravul.

Înțelepții dela noi au deschis porțile înaintea jidanismului și au făcut toate posibilitățile, ca jidanii să și maghiarizeze mai cu înlesnire numele.

Românii de dincolo și-au păstrat intact caracterul lor românesc. În prostia lor ei s'au spăriat de jidanii cu numele romanisate și după cum cetim în ziarele de dincolo — se vor lua măsuri ca să îngreuneze asimilarea provenită din schimbarea numelui.

Curioși oameni mai sînt românii. Și ei cu atîta sînt mai curioși cu cât nu vîd nici o palmă de loc dela ei. Dacă ar fi ei cuminte ca lumea de pre la noi, nu s'ar lăpêda cu mâni și picioarea de fericirea ce li se pregătește prin romanisarea numelui evreesci.

Altcum stăm nci. Preste câți va ani toți jidani dela noi sînt unguri cu furduș. Și preste vre o dece ani aceștia vor cita mai cu foc pre fericitul Berzsenyi: „Csak sást nemzenek a sasok, s nem szül gyáva nyulat Nubia parducza.”

* (Joc). Ni sa trimis spre publicare următoarea invitare la petrecerea cu joc arangiată de „reuniunea sodalilor români” din Sibiu și care va avea loc în gradina „Hermann” Duminecă seara în 20. Maiu (1 Iunie) 1884.

Începutul la 9 oare seara.

Sibiu în 13/25 Maiu 1884.

Comitetul reuniunii.

Intrarea pentru jucători 1 fl. bilete pentru familie 1 fl. v. a. — Damele și garde de damele sînt scutite de taca intrării.

Bilete se pot căpăta Joi în 17/29 Maiu, Vineri în 18/30 Maiu și Sămbătă 19/31 Maiu până la 12 oare în bolta tip. archidiececane, strada Măcelarilor Nr. 37 și seara la cassa.

* (Serbarea seculară a bisericii St. Barbara în Viena. Parochia greco-catholică dela St. Barbara în Viena și-a serbat Dumineca trecută iubileul de 100 de ani dela întemeierea ei. Înăuntru mica biserică era iluminată splendid și păreții ei împodobiti cu fel de fel de cununi. Greco-catolicii din Viena s'adunase înainte de 10 oare când avea să se înceapă celebrarea, și stau îndesuși în chorele din mijloc; publicul strein așa era de numeros, încât nu putea încăpea în frumoasa bisericuță.

Aproape de altar pe nește foteluri rezervate ocupaseră loc: Ministrul Dr. baron de Ziemialchovschi, șeful de secțiune Victor cavalier de Pozzi alătura cu ministrul de culte baron Conrad, canonicul Bielețchi, rectorul seminariului general

greco catolic, Borynschi din Lemberg, cu colegiul profesorilor și alți diferiți dignitari. Profesorul Michail nobil de Tacaciu a primit pe oaspeți la poarta bisericii și i-au condus la locurile rezervate. La 9^{3/4} oare veni Episcopul pontificant Stupnițchi din Prtęmysl împreună cu conpontificantul episcop titular Silvestru Sembratovici și cu preotul asistent Dr. Iulian Pelet, în pompoasele ornate bisericesci.

Imediat după aceea sosi la poarta bisericii arhiepiscopul primat din Viena, celestinul Dr. Iosif Ganglbauer.

Înălții prelați, cari erau de față salutându-l, îl conduseră la fotelul din dreapta înaintea altariului, unde celebra serviciul divin episcopul Stupnițchi. Serviciul divin ținu peste două oare. După ameași la 5 oare episcopul titular Dr. Silvestru Sembratovici a dat în onoarea serbării seculare în sala seminariului greco-catolic un banchet, la care participară cei ce au asistat înainte de prânz la serviciul divin și nunciul papal arhiepiscopul Vannu-telli.

Loterie.

Mercuri în 28 Maiu 1884.

Sibiu: 89 73 52 27 18

Bursa de Viena și Pesta.

Din 27 Maiu n. 1884.

	Viena	B-pesta
Renta de aur ung. de 6 ^{3/4} %	122.60	122.60
Renta de aur ung. de 4 ^{3/4} %	92.10	91.15
Renta ung. de hârtie	88.80	88.55
Renta de aur austriacă	102.05	102.—
Datorie de credit austr.	79.85	100.—
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung.	96.80	96.50
II emisiune de obligatiuni de stat dela drumul de fer orient. ung.	119.—	119.—
Datorie de stat austriacă în argint	81.35	81.20
Împrumutul drumurilor de fer ang.	142.50	142.50
Sorți unguresci cu premii	116.25	116.25
Sorți de regularea Tisei	114.80	114.50
Datorie de stat austriacă în hârtie	80.55	80.45
Galbin	5.74	5.73
Napoleon	9.69	9.68
London (pe polița de trei luni)	122.25	122.30

O daică

se caută pentru o familie bună în Sibiu. Adresa se poate afla la Administrațiunea „Telegrafului roman”, strada măcelarilor Nr. 47. [642] 1—2

Nr. 221. (740) 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de capelan, lângă neputinciosul paroch gr. or. Iosif Gavrea dela Bendorf se escrie concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare.

Emolumentele împreunate cu acest post sînt:

Jumătate din toate venitele parochiei de cl. a III-a, care computate la olaltă dau un venit aproape de 200 fl. v. a.

Concurenții au a-și așterne suplicile lor instruite conform statutului organic și regulamentului pentru parochii din anul 1878, subscrisului oficiu protopresbiteral până la termenul susindicat.

Comitetul parochial gr. or. din Bendorf în conțelegere cu oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Agnizei.

Nocrich în 15 Maiu 1884.

Grigorie Maier,
adm. ppresbit.

Nr. 143 [739] 1—3

CONCURS.

Conform ordinațiunei Consistoriului archidiececan dto 20 Martie a. c. Nr. 1120 B. se escrie concurs pentru îndeplinirea postului de paroch devenit vacant prin demisiunea parochului Veniamin Popoviciu jun. în parochia de classa III Chichișcu filia ei Bastelec, cu termin de 30 de zile dela prima publicare în foaie archidiececană „Telegraful Român.”

Emolumentele sînt:

1. Casă parochială cu grădină de legumi de 973⁰

2. Porțiune canonică, ce e a se cumpăra cu 500 fl. v. a.

3. Dela 41. familii câte una ferdelă de grâu, alta de oves și câte 30

cr. simbria lemnelor și câte 20 cr. la botezul Domnului.

4. Dela 40 familii câte una ferdelă veche cucuruz sfêrmit, 15 cr. pentru lemne și 20 cr. la botezul Domnului.

5. Venitele stolarii regulate în sinodul parochial ținut în 10 Aprilie an. curent.

Toate aceste emolumente dau un venit anual de 229 fl. v. a.

Dela doritorii de a ocupa acest post, se cere să cunoasca bine și limba maghiară și au de a-și așterne suplicile lor de concurs instruite în sensul statului organic, și a regulamentului congresual din 1879 pentru parochii, la subsemnatul oficiu protopresbiteral în termenul ficsat.

Brașov în 15 Maiu 1884.

În conțelegere cu comitetul parochial

Ioan Petrie,
protopresb.

ad Nr 124 1884 [738] 1—3

CONCURS.

Venind în vacanță 10 din ajutoarele acordate la învățării de meserii în anii trecuți, se escrie prin aceasta de nou concurs la 10 stipendii de câte 25 fl. pe an, menite pentru tinerii români, cari voesc a învăța vre o meserie, dar mai cu samă: rotăria, lemnăria (bărdășia), făurăria, măsăria, (têmplăria), cismăria, pălărieria, curelăria, șelăria, mașineria agricolă.

Cererile au a se înainta comitetului „Asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului român” în Sibiu până la 20 Iunie st. n. 1884. — Cererile intrate mai târziu nu se vor considera.

La cerere se se accludă:

1. Atestat de botez, din care se se vață, că concurentul este de naștere român și că are cel puțin vârsta de 14 ani.

2. Atestat scolastic, din care se se vață, că concurentul are cel puțin

conoscințele, ce se predau în scoalele primare din Austro-Ungaria și se cunoască și o altă limbă folosită în țeară, precum maghiara sau germana.

3. Revers dela părinți sau tutori, prin care acestia se obligă, că vor lăsa pre fii sau pupili lor se învețe meseria, la care se aplică, până când vor eși sodali cu atestat în regulă.

4. Contractul, în original sau în copie vidimată, ce părintele sau tutorul concurentului a încheiat cu măiestrul, la care învățacelul este primit spre a învăța meseria.

Avînd învățării purtare bună în toate privințele, stipendiul conferit li se lasă în folosire până la terminarea învățării ficsată în contract.

Din ședința comitetului asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului român, ținută la Sibiu în 18 Maiu st. n. 1884.

Iacob Bologna, Dr. D. P. Barciuanu,
v-pres., secretar.

Nr. 174. [735] 2—3

CONCURS.

Pentru întregirea parochiei vacante de classa III. Bertin, protopresbiteratul gr. or. al Zarandului, se escrie în urma ordinațiunei Venerabilului consistoriu archidiececan dto 13 Martie a. c. Nr. 1019 B. concurs nou, cu termin de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român.”

Venitele sigure împreunate cu acest post parochial sînt 325 fl. v. a. la an, cari cu timp se mai pot urca.

Doritorii de a compete la această parochie vor avea a-și așterne petițiunile lor instruite în sensul statutului organic și al regulamentului congresual pentru parochii, la subscrisului, până la termenul sus indicat.

Brad în 6 Maiu 1884.

În conțelegere cu comitetul parochial.

Georgiu Părău,
adm. ppresb.

Nr. 176. [741] 1—3

Concurs.

Ne reflectând nimenea la concursul publicat în „Telegraful Român” Nr. 110, 111, și 112 din 1883 pentru ocuparea postului de paroch în comuna Broșteni, protopresbiteratul Mercurei, prin aceasta se prolongește acel concurs până la termenul de 30 zile dela prima publicare a acestuia.

Emolumentele sînt tot cele enunțate în concursul publicat în Nrii. suscitați ai „Teleg. Român.”

Se mai înseamnă că de present nu se află casă parochială, dar poporul s'a obligat a o edifica după ocuparea parochiei.

Concurenții sînt avisați a-și adresa cererile lor, instruite în conformitate cu legile esistente, până la termenul susindicat oficiului ppresbiteral al tractului Mercurei.

Mercurea la 15 Maiu 1884.

Oficiul protopresbiteral al tractului Mercurei.

Ioan Droc,
protopresb.

MORBURI SECRETE

le vindec pe basa esperiențelor celor mai noue științifice, chiar și în casurile cele mai desperate, fără de conturbare în ocupațiune. Deasemenea și urmările cele mai rele ale păcatelor secrete din tinerețe (onania), destrucțiunea nervilor și impotența. Discrețiune cât se poate de mare. Ne rogăm pentru raport detaiat despre morb. [645] 26

Dr. Bella,

membru la societăți științifice etc.

6, Place de la Nation 6. — PARIS

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joi și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 5 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE

Pentru odată 7 cr. — de două ori 12 cr. — de trei ori 15 cr. rîndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Nr. 977 Pl.

Cerculariu

cătră onoratele oficii parohiale și onorații membri, ordinari și estraordinari, preoți și mireni, ai sinodului protopresbiterat electoral din protopresbiteratul Bistriței.

Prin ordinațiunea Venerabilului consistoriu arhidiecezan ddo 12 Martie a. c. Nr. 977 Pl. primind subscribul onorifică însărcinare de a conduce alegerea de protopresbiter în protopresbiteratul Bistriței, am onoare, acum după ce sînt deja împlinite cele de lipsă de a premerge actului de alegere, a convoca pe toți onorații membri ordinari și estraordinari, preoți și laici, ai sinodului protopresbiterat, ai numitului protopresbiterat, pe Sâmbătă în 2 Iunie 1884 în comuna Borgo-Prund.

Conform §. 52 din Statutul organic, serviciul divin, împreună cu chemarea sântului spirit, se va începe la 9 oare înainte de ameași în biserică parohială din Borgo Prund, la care sînt poștiți a participa toți membrii sinodului.

După serviciul divin va urma imediat actul alegerii, în localitatea ce se va designa din partea subscribului.

În sensul §. 63 din „Statutul organic”, comitetul protopresbiterat este convocat pe 1 Iunie 1884 la oarele 4 seara în edificiul scoalei capitale din loc.

Acest cerculariu împreună cu lista membrilor sinodali alăturată aci sub /., conform §. 15 din instrucțiunea Ven. sinod arhidiecezan, se comunică tuturor oficiilor parohiale din protopresbiteratul Bistriței spre a-l publica în toate bisericile parohiale în Dumineca ori serbătoarea cea mai de aproape, avisând pe deputații cercului respectiv a se prezenta și a participa la actul alegerii.

Sibiu în 16 Mai 1884.

Nicolae Cristea m. p.,
comisariu consistorial.

Sibiu, 18 Mai 1884.

Preste două zile o seamă a inteligenței noastre se va întruni aici în Sibiu, spre a decide asupra ținutei poporului român — după cum dic ei — față cu alegerile dietale, de cari abia vre-o 20 de zile ne despart.

Salutăm cu sinceritate pe frații noștri în mijlocul nostru, și-i așteptăm cu brațele deschise.

N'avem nici o preocupățiune față cu rezoluțiunile ce se vor lua în conferința convocată pe Dumineca viitoare. Preste o sută de oameni cu carte, experiență mare — bunăvoință și sinceritatea nu ne este permis a li-o trage la îndoială — vor sci ce avem a face în precaria situațiune actuală. Și hotărârea lor nu va fi fără răsnet și afară de granițele patriei noastre.

Salutăm deci cu sinceritate pre frații de un sânge, și Dumneșeu să-i inspire în lucrările lor.

Cestiunea pentru care inteligența română în număr considerabil se întrunește aici la Sibiu nu mai este secret. Și o încăpăținată rîntate mai poate afirma că conferința aceasta este enigmă și secret pentru lumea mare. S'a și afirmat spre a afirma și ea afirmațiunea noastră despre rîntatea încăpăținată.

În câteva cuvinte vom constrînge întreagă cestiunea.

Ca să putem vorbi la înțelesul tuturor, și să nu supărăm tot-odată pe nime spre lămurire vom nota următoarele.

Inteligența noastră este fidela expresiune a poporului român. Ce lucră ea, lucră în numele poporului român. În curat odată cu aceasta, continuăm.

Cu era dualismului începînd, capetele românilor s'au împărțit în două păreri cu privire la ținuta noastră politică. Unii a dis: acceptăm actuala stare de lucruri, și pentru asigurarea drepturilor și inte-

reselor noastre naționale, ne folosim de toate mijloacele garantate de constituție. Cu un cuvînt: intrăm în activitate pe toate terenele.

Alții au resonat astfel. Ni s'au octroit legi — au dis ei — preste voia noastră, cari vatămă în mod simțitoriu interesele noastre naționale. Preste voia noastră s'a făcut uniunea Ardealului cu Ungaria — în urma acesteia parlamentul este în Pesta, și noi lipsiți de autonomia Transilvaniei.

În fața lucrurilor noi ne supunem, căci navem încătrău. Însă noi nu vom lua parte activă la viața statului. De silit nu ne poate sili nime. Vom sta deci la o parte până se vor infunda în nebunii și vor simți abstinența noastră. Atunci apoi ne vor chema ei inșiși la activitate în viața statului, și noi le vom pune condițiunile noastre.

Atâta în cazul cel mai bun. Cu chipul acesta am ajuns la activiști și pasivisti.

Conferința de Duminecă este a românilor pasivisti, — sau cu termin de trei ani la vîrstă vorbind — a românilor cu rezistență pasivă.

Modul cum se intrunesc ei aici n'are nici o importanță. Dîșii vor vorbi în numele unei părți a națiunii române, și noi ne-am lămurit în această privință încă la început, ca să nu mai fim siliți a perde timpul cu lucruri formale fără nici o formă.

Nu este locul aici și nu este timpul dat, ca să mai vorbim asupra activității și pasivității. Lumea română și neromână este luminată sau întunecată după cum adevă vrea cine-va să fie luminat sau întunecat.

Este și superfluu a mai scrie acum în această direcțiune. Dacă ne-am avîntat până la acel grad al fantasiei, ca să susținem că prin pasivitate am câștigat foarte mult, căci de ani 16 ne-am reținut dela activitate, ceea ce este câștig, și că cine nu crede cu noi asemenea, acela să nu se ocupe cu politica, atunci cu inima liniștită putem dice, că pagubă mare e de timpul pierdut cu politica. Omul cu inspirațiuni poetice să se indeletnicească visînd prin frumoasele regiuni ale fantasiei, și lăsînd politica cu dogma rezistenței passive, să ne îmbogățească literatura, pentru care activitate noi-l vom împodobi cu cununi de imortale, il vom apoteosa, și în oarele libere cetîndui produsele admirabile, vom dice în inima noastră: fericit e poetul necondamnat a face politică.

Națiunea română dînt mila lui Dumneșeu are și oameni nepoeți. Toți cei ce vor delibera în Sibiu asupra ținutei politice a unei părți din națiunea română, sînt nepoeți, și noi cu încredere privim la conferința de Duminecă.

Ne zace la inimă ori ce mișcare în sinul națiunii noastre și națiunea română există și va exista în mînia tuturor malconțenților din Cluș. Se poate scrie și tipări: „*nálunk román nemzet nem létezik*”, se poate provoca și legea în favorul citațiunei de sus: națiunea română va trăi, poate bine, poate rău după cum adevă vor voi cei cu carte din sinul ei.

Drept aceia conferința de Duminecă trebuie să ne intereseze duplu, avînd ea chemarea a se ocupa în special cu directiva noastră politică, directivă, care intru cât va rămînea legată de trecutul cu calamități sute de mii, pentru toți românii va fi una.

Va rămînea conferința prelîngă pasivitate, noi vom dice: În numele Domnului. Ne vom continua calea noastră, care nu este cea a pasivității. Va decide conferința activitate și în parlament, noi i vom întinde mîna, și uniți vom delibera asupra mijloacelor ca una să fie calea bătută, căci unul e scopul, spre care nisum.

În ambe casurile noi vom stima pre frații noștri. Nimic nu ne atinge mai dureros, ca și bănușea în onestitatea caracterului bărbaților noștri de carte. Din incidentul conferinței românilor activi, presa noastră și-a luat ansă a face portrete de caractere. S'a tras la îndoială onestitatea oamenilor, nechipsușina s'a furișat la simțemintele ce-

lor de principii contrarie. Astfel nimica n'a mai rămas sânt și neatacat în oameni.

Se facem și noi așa? Doamne feresce. Înțelepciunea vieții ne arată că omul judecă lumea după dispozițiunea sa sufletească. Fiind eu rău, cu zavistie, conștiință îngreunată, ușor cred și despre altul, ceea ce me apasă pre mine. E lucru de tot natural că în cazul concret privesc lumea prin ochii inimii mele. Icoana ce mi se întipărește este reflecșul internului meu.

Noi presupunem că la conferința de dumineca viitoare fie-care român vine cu inima curată. Aceasta este și credința la noi. În această credință a noastră cu încredere și respect privim la românii convocați pe Duminecă la conferința în Sibiu, și cu iubire i întimpinăm în mijlocul nostru.

Bine a-ți venit!

Revista politică.

În ședința de Mercuri a congregațiunei din comitatul Clușului s'a vorbit despre cravalul înscenat de speranța națiunii maghiare, universitarii unguri din Cluș.

În raportul vicecomitelui despre lucrurile mai de importanță n'a fost nici amintire de lucrurile studenților cu rang academic. Din acest incident domnul avocat Coroianu a interpelat pre vice-comite.

Interpelarea domnului Coroianu s'a restrins la trei puncte.

1. Este adevărat că vicecomitele a fost de față și a luat parte la arderea diarelor românesci.

2. Este adevărat că universitarii uoguri au ținut adunare pe hotarul Monostorului, și dacă da pentru ce n'a fost interdișă adunarea.

3. Este adevărat că vicecomitele a emis cerculariu ca oficiile administrative să nu permită societății academice „Julia” ținerea de ședințe pre teritoriul Comitatului Clușului.

Responsul domnului vicecomite Gyarmathy este pre cât de laconic pre atât de caracteristic.

Să notăm un lucru. Interpelarea domnului Coroianu ni-o comunică diariul „Magyar-Polgár” din vorbă în vorbă, responsul vicecomitelui în estras.

Domnul vicecomite recunoaște că a fost de față la arderea diarelor românesci, însă el n'a fost de față ca vicecomite, ci ca persoană privată.

Cu sau fără cugete rezervate face asemănare între executarea unei sentințe cu moarte de om și între arderea diarelor. Asemănarea e caracteristică pentru subprefectul unui comitat cum e și cel al Clușului.

Cine are minte, judece, și din judecată să tragă concluziuni.

La a doua întrebare răspunsul este următorul: Studenții s'au dus pe hotarul Monostorului, acolo au făcut reprezentațiunea cătră ministeriu și senatul universității pentru închiderea societății „Julia” și depunerea domnului Dr. Greg. Szilasi.

Adunarea însă a decurs în ordine și caracterul ei încă n'a dat ansă la măsuri din partea administrației.

Cu privire la punctul 3 vicecomitele spune, că el a dat ordinul pe baza unei încunoștințări din partea senatului academic, în sensul căreia ori ce activitate a societății „Julia” este sistată.

Congregațiunea a luat la cunoștință răspunsul vicecomitelui și „Magyar Polgár” din acest incident face articli de fond. Nu ne mirăm de ideile de tot problematică ale diarelor din Cluș cu privire la patriotism. Nici domnul vicecomite Gyarmathy cu executarea sub furci nu ne insuflă mare respect în ce privesce priceperea oficiului seu la asemenea ocașiuni. Pre noi faptul în sine ne umple de fiori și conștiința că administrația este concretă oamenilor cu conștiință atât de elastică.

Montenegro capătă constituțiune. Aceasta este scirea cea mai proaspetă. Un impiegat muscal, sîrb de viță, tocmai este în activitate și lucră la dreptul.